

Centrumdialogen Brandbergen 2-5 april 2014

Sammanställning av inkomna synpunkter
Anna Högberg och Johan Tirén
2014-05-13

Centrumdialogen Brandbergen

2-5 april 2014

Inledning

Som en del av utvecklingen av Brandbergen, där det idag bor över 10 000 personer bjöd Haninge kommun och centrumägaren Savana in till en medborgardialog i Brandbergens centrum mellan den 2 - 5 april 2014.

Syftet var att öka förståelsen för hur Brandbergens centrum används och vilka befintliga kvalitéer och utmaningar som brandbergsborna upplever finns i centrum. Detta har gjorts genom att möta människor på plats i centrum och där samla in tankar, synpunkter och idéer kring centrumet och de närmaste omgivningarna. Dialogen var välbesökt och överlag var bemötandet positivt. Den bärande idén bakom dialogen har varit att genom samtal med besökare få en bild av centrumet och dess funktioner. Hur ser besökarna på sitt centrum idag? Ytterligare en del av dialogen har varit att väcka tankar kring vad ett centrum är och kan vara.

Som en avslutning på dialogen hölls ett samtal mellan Ida-Maria Classon planarkitekt på kommunen, Andreas Lönnroth arkitekt som anlits av centrumägaren och Per Wirtén, författare och journalist. Samtalet följdes av en smygpremiär på den nya biografen, genom visningen av filmen *Planners and Players* av Monika Marklinger och Johan Waerndt.

Centrumet besöks av människor i olika åldrar, något som också avspeglas i dialogen, även om andelen äldre som lämnat synpunkter överväger i relation till yngre och medelålders besökare. Synpunkterna från dialogen tas om hand och förs vidare in i arbetet med ett kommande utvecklingsprogram för Brandbergen.

Ett närcentrum och mer...

Centrum uppskattas idag för att det är litet och nära. Man känner varandra och väljer att gå hit för att göra enklare dagliga ärenden. Närcentrumet är viktigt för de boende i området, särskilt gäller det för de som har svårt att ta sig till andra handelsplatser runt omkring som Handens centrum och Port 73. Utöver att vara ett närcentrum med livsmedelsaffärer, restauranger och mindre butiker så

lockar till exempel apoteket, biblioteket, bowlingen och boxningsklubben besökare också från andra delar av kommunen. I centrumet finns också familjecentralen med bland annat BVC samt en vårdcentral. Fritidsgården för ungdomarna och "träffen" för de äldre har också lokaler i centrumet.

Centrumets utbud

Om besökarna saknar något i utbudet är det framför allt bank och kläd- och skoaffärer som framhållits. Även praktiska affärer som sybehör, garn/hobbymaterial, nyckel och cykelverkstad kommer upp. Ungdomar nämner en spelbutik. Många visar även intresse för aktiviteter som till exempel ett gym. Men framförallt skulle man vilja känna att det finns en övergripande tanke med den service och de affärer som centrumägaren bjuder in och att man kan uppleva en gemenskap både bland företagen och de som besöker centrum. Det kan till exempel handla om gemensamma öppettider eller att man på annat sätt upplever centrumet som en helhet. Idén om att öppna upp ett "innetorg" har kommit upp.

Centrumets omgivning

Många kommer till fots från bostadsområdet och här behöver stråket och platsen söder om centrum ses över. Idag är det en välbesökt men rörig plats framförallt kvällstid, då det ligger flera restauranger i anslutning till platsen med sena öppettider. Framför allt barnen och de som bor i närheten framhåller att det är en otrygg plats med polisutryckningar på helgen. Många nämner också buskörning som ett stort problem, och att det tidigare fanns bättre avspärningar för bilarna. Platsen upplevs också av en del som skräpig. Anslutningen mellan centrumområdet, bostäderna och parken är viktig för att få en fungerande utemiljö.

Satsningar på ungdomar

Många besökare lyfter fram att det behövs satsningar på ungdomarna i området, här nämns att det behövs aktiviteter. Ungdomsgården ses som positiv även om verksamheten kan utvecklas vidare. "Man

ska vara där ungdomarna är, inte vänta på att dom ska komma” Biblioteket generellt men också läx-hjälpen lyfts fram. Man uttrycker också hur viktig skolan är för ungdomarna och Brandbergen i stort, men också för livet i och kring centrumet.

Underhåll

Centrumet saknar idag tydliga entréer, särskilt upplevs detta om man kommer från bilparkeringen. Fasaden och entréerna mot parkeringen är inte inbjudande och det är svårorienterat, om man inte vet vart man ska gå hittar man knappt in. Många efterlyser en ommålning eller renovering av fasaderna, men även den motsatta åsikten hörs ”centrumet är ju kult”. Då efterlyser man snarare ett bättre underhåll generellt sätt, med bland annat bättre renhållning runt centrumanläggningen. Underhållet på vägen upp till p-däcket är eftersatt och behöver åtgärdas. Centrumet kan rustas och bli fräschare.

Kommunikationer

Det finns många bra kommunikationer till Brandbergen. Detta är en styrka. Busstorget kan dock organiseras bättre och idén om såväl torghandel som reseparkering i anslutning till busstorget har kommit upp.

Centrumet som mötesplats

Centrumet kan gärna erbjuda mer av karaktären mötesplats med aktiviteter som samlar folk över ålder och kultur. Här finns en potential för framtiden, om det blir ännu mer trivsamt så väljer man att befolka platsen. Ett centrum med kultur- och idrottsföreningar, men också ett ”andra vardagsrum”. Bion lyfts fram som ett verkligt plus och något som kan locka besökare även från andra platser. Idéer om att använda bion till mer än film kommer upp, bland annat till teater och musikframträdanden, men också samarbete med föreningar i området, biblioteket och skolan, som idag saknar aula, nämns. Någon tar upp idén om en bioklubb.

Centrumet får här en betydelse utöver att sin funktion som handelsplats. I det här sammanhanget upplevs också servicen i centrumet med vårdcentral, familjecentral och även träffpunkten som mycket viktiga och som en del av centrumets kärna.

I relation till centrumet som en mötesplats - ett sorts modernt torg, kommer också frågan om centrumets betydelse för Brandbergens identitet upp. Ett centrum som alltså inte bara är en plats där man handlar utan också en symbol för tillhörigheten - här hör vi hemma. En plats där vi möts som medborgare.

Under dialogen mötte besökare i centrum tjänstemän och politiker från kommunen.

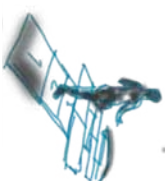
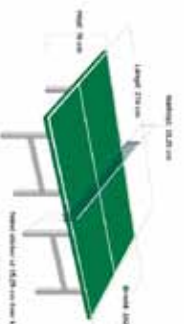
Mötesplatsen i mitten - en bas för dialogen.

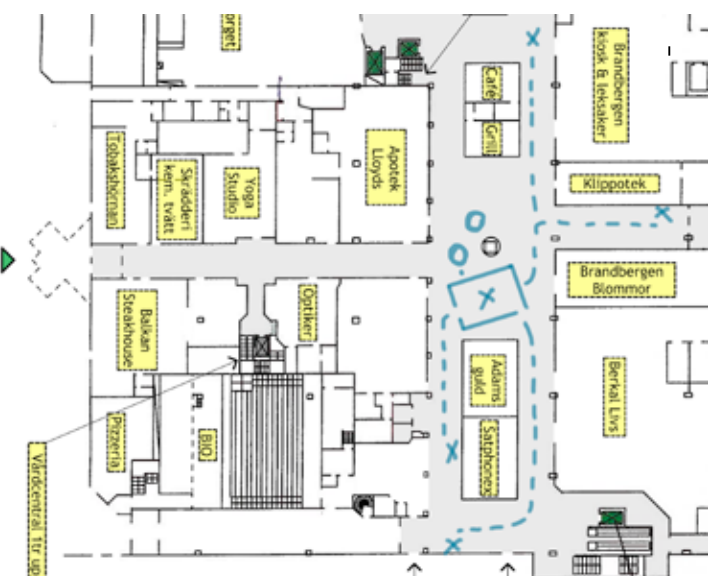
A. "Fiket" Här får du en paus och tar en kopp kaffe eller så passar du på att samtala med en politiker eller tjänsteman från kommunen.

B. "Klockstapeln"
Här finner du ett antal förtryckta A4 med frågeställningar som direkt rör centrum och de som besöker platsen.

C. "Pingsrummet"
Här erbjuds en aktivitet i form av ett pingsbord. På kvällarna spelar vi pings, men bordet blir också en symbolisk utgångspunkt för frågeställningen om vad man kan göra i ett centrum. För att optimera användningen av en liten yta kommer det även att fungera för praktiskt arbete, att kunna använda bordet som arbetsbord för att skriva och teckna. Kompletterande arbetsytor finns även vid grillen ovanpå de stora krukorna liksom klockstapeln.

E. "Lekplatsen"
Finns det något för barnen? I Handen finns ett lekrum. Barnpassning är det en företagsidé, IKEA har det som draghjälp...

D. "Utställning"
Här ser vi centrum utifrån, och har möjlighet att leka med förändringar i fasad och närmiljö. Förslag och skisser produceras i "mötesplatsen".

G. Centrum i framtiden...
Vad vill du fylla ditt centrum med i framtiden?
Här visas en stor och mycket förenklad plankarta där man kan "visionera" om vad ett drömcentrum är i framtiden.

E. "Sittplatsen"
I form av en skön "läsetärlj" lyfter vi fram biblioteket och ställer samtidigt frågan om centrum skall erbjuda sittplats och vila...
Här kan du läsa om Brandbergen, ta del av bibliotekets boktips eller varför inte byta en bok i bokbytarådan.

Skiss över dialogens olika delar.

Några bilder från dialogen.

Som en del av dialogen fanns olika stationer i centrum. Här är hagen som fungerade som en lekfull ingång till ett samtal om barnens plats i centrumet.

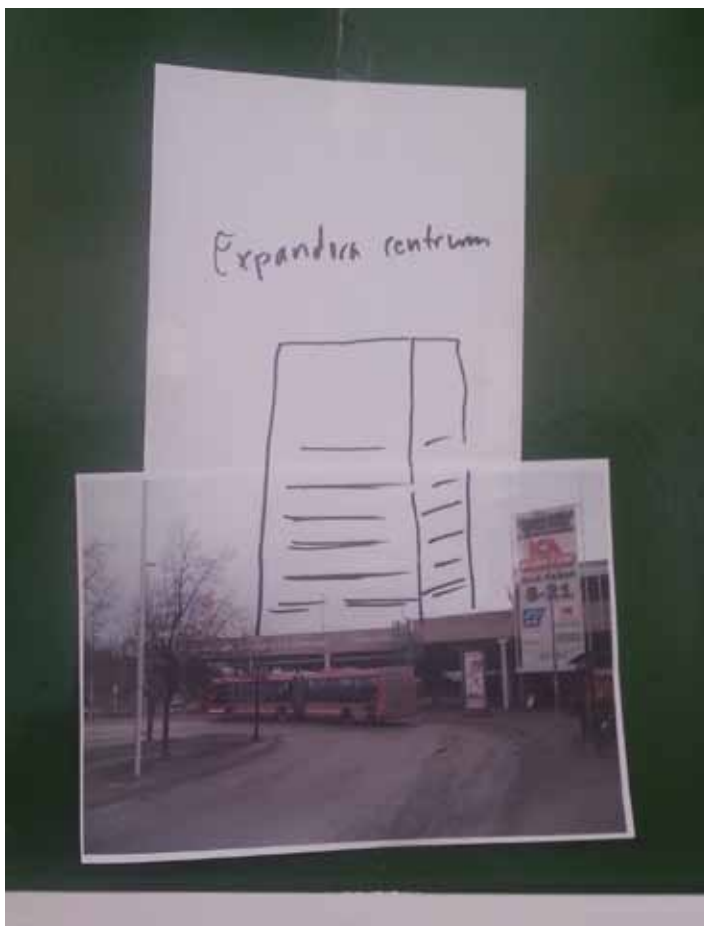
Pingisbordet lånades från fritidsgården och fungerade som arbetsbord på dagen och som "vanligt" pingisbord på kvällen.

Biblioteket inredde en läshörna, där man kunde byta böcker och ta del av litteratur om Brandbergen.

En miniaturställning med tankar och snabba utkast tecknades upp på bilder som bildade ett panorama över Brandbergens centrum.

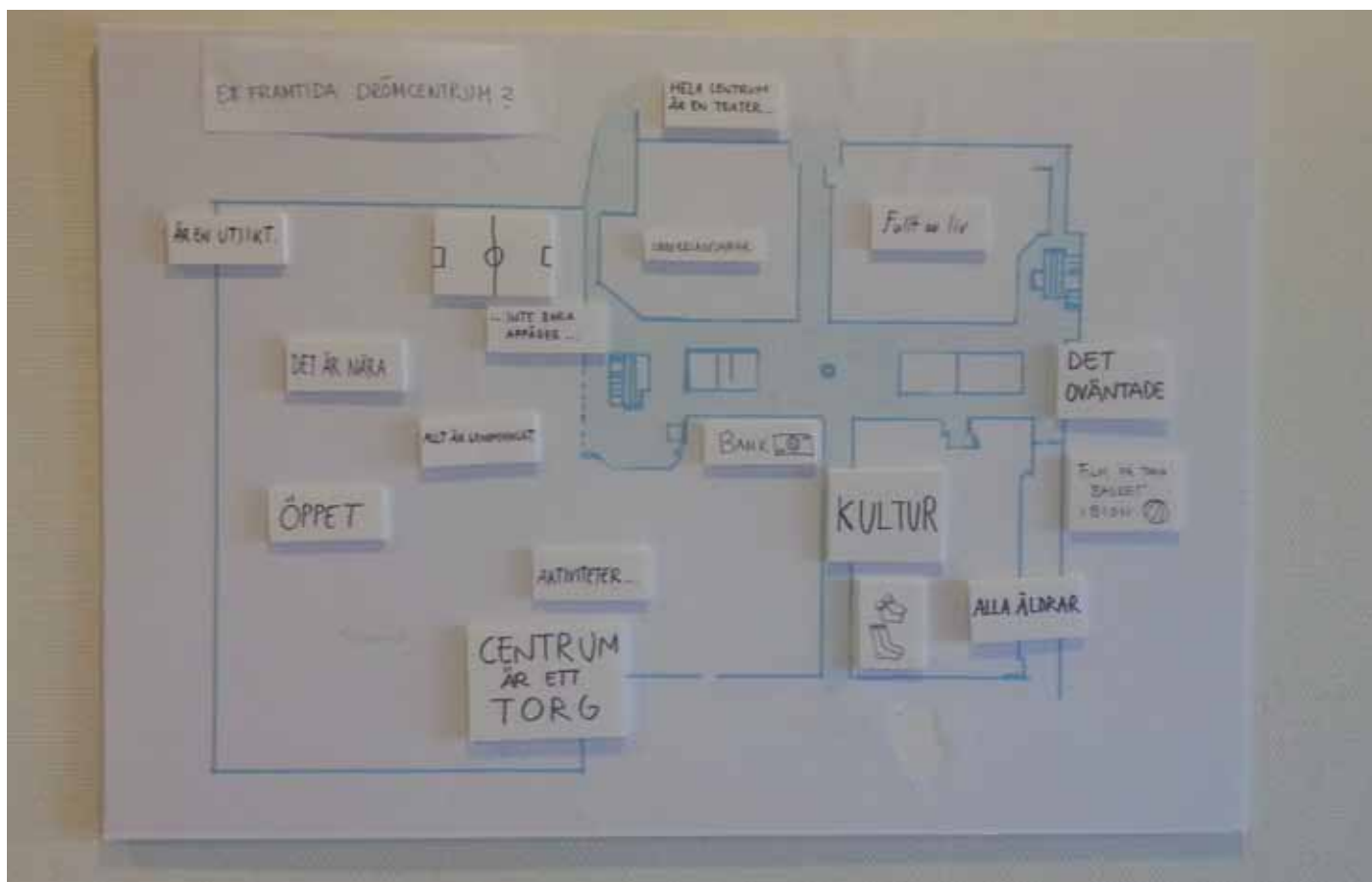

Några exempel från miniaturställningen.

Markeringar på en översiktskarta över vad besökare tycker "funkar" respektive "inte funkar" i området runt Brandbergs centrum.

Som ett diskussionsunderlag fördes idéer om ett framtida önskecentrum upp vid en av entréerna.

Den sista dagen på dialogen arrangerades ett samtal i bion med Per Wirtén, Ida-Maria Classon och Andreas Lönnroth.

Centrumdialogen Brandbergen

2-5 april 2014

Lista över inkomna synpunkter

Inkomna synpunkter har listats under följande rubriker. Några av rubrikerna har fått underrubriker för att göra läsningen lättare:

Butiker och utbud som vi vill se

Finns redan för mycket av...

Annat att önska sig

Utemiljön

Trafik och kommunikationer

Bra – vad som funkar idag

Dåligt – vad som inte funkar

Idéer om hur centrum kan utvecklas och övriga reflektioner

Vi har valt att lägga in synpunkter under en av rubrikerna trots att de skulle kunna passa in under flera. Vi har alltså inte dubblat inkomna synpunkter. Till exempel så kan olika synpunkter om exempelvis utemiljön hittas under såväl "Annat att önska sig", "Trafik och kommunikationer" samt "Bra" respektive "Dåligt".

Vi har försökt att gruppera synpunkterna så att de ger en någorlunda samlad bild av dialogen och så att det framgår var tyngdpunkten i dialogen ligger.

Butiker och utbud som vi vill se

Bank, Bank, Bank, Bank, Bank, Bank... Bank, Forex kanske.

Bank men inte Handelsbanken.

Bank. Det behövs en bank i centrum

Bank (SEB)

Bank är bra då många pensionärer bor här.

Automat med stora knappar.

Post och Bank

Någon slags kassaservice.

Insättningsautomat

En insättningsautomat, där man kan sätta in kontanter till kontot.

Bank och bättre butiker.

Bion enormt positivt, men saknar en bank.

Kläder och skor

Kläder skor, Kläd och skoaffär, skor, klädaffär...

Skoaffär

Kanske lite fler klädbutiker, festkläder

Kläder – svenska

Klädesaffär för mogna kvinnor

Klädaffär och skoaffär också underkläder. Många gamla som inte kan ta sig till Handens centrum.

Kläder Det kunde vara mer damklädesbutiker och barnkläder.

Många affärer. Klädaffärer speciellt.

Skoaffärskobutik, flera klädbutiker

Underklädesaffär, en klädbutik - så att man slipper åka till Handen.

Det finns för lite för äldre. En riktig klädaffär. Bank behövs också. Cafeer har vi tillräckligt.

Mindre utbud i centrum nu. Förr fanns det ett mer varierat utbud. Saknar skoaffär, klädaffär och tygbutik. Men centrumet är inte dåligt i sig.

Outlet, outlet

Outlet med bra märken

Outlet, sportbutik.

Hollister, Victorias secret

H&M

Herrkläder

Mode skoaffär

Skoaffär, klädaffär gärna en bank. Det är det viktigaste. Bra kvalitet!

Butik med kläder och parfym saknas.

Saknar klädbutik och kosmetika.

Kosmetikabutik

The Bodyshop

Parfymbutik

Sybehör

En sybehörsaffär för handarbeten

Sybehör, garn eller tyg ja trådrullar och skosnören och sånt.

Handarbetsaffär sybehör och sån garn och stickning har ju blivit populärt även bland unga.

Mer butiker. Hobbyaffär.

En hobbybutik (som Panduro) skulle nog gå, garn, lera, etc. Finns inte i Handen och lockar både barn, unga och äldre.

Sybehörsbutik och kläder. Men nog hård konkurrens från Handen. Det måste ju fungera för butikerna.

Saknas sybehör, presentbutik

Jag vill ha hit Clas Ohlsson

Skomakare nyckel el låssmed.

Kanske låssmed hos kemtvätten.

Cykelverkstad

Verkstad för cyklar och så

Typ Järnaffär

Järnaffär

It cafe, IT-café

IT-café var bra. Fanns förr men har stängt.

WiFi

5D bio Gamestop

En game eller Gamestop affär.

Gamestop

Spelbutik (data/tv-spel)

Spelbutik som game, skulle funka här.

Affär med CD, DVD och spel. Det skulle bli en udda profil tillsammans med bion.

Skulle vilja ha en skivaffär. Finns ingen i hela kommunen.

Ungdomslokal Video 2000

Video2000 Ungdomslokal står tom. Vill använda den.

Elektronik/ Teknikmagasinet

Tekniska butiker typ Webhallen

Teknikmagasinet eller någon elektronikaffär.

Gym, Gym, Gym

Ett gym!

Gym eller styrketräning

Ett gym skulle behövas

Fitness/ gym sport

Jag skulle gärna ha hit ett gym där vuxna kan träna, samt ett bra barnpassningsställe som barnen kan vara på under tiden.

Massage, fotvård, ansiktsbehandling

Djuraffär

Ett zoo eller en djuraffär

Bokhandel

Torghandel

Torghandeln var uppskattad torghandel med grönsaker

Loppis finns ibland på dansbanan väldigt poppis

Loppis varje helg

Lekhörna

Ett lekland.

Lekhörna, plats för barn

Lekplats för barnen jag har fyra barn...så jag vill kunna handla fritt och sedan äta något fräscht tillsammans. Går idag till ica Maxi –där kan barnen leka

Nåt kul för barnen typ en leksaksaffär...Port 73 är kul för barnen

Ett öppet rum för ungdomar kanske med olika tider för yngre och äldre...

Systembolag behövs ett i centrum.

Systembolaget bör vara i centrum.

Ta inte hit systembolaget!

Inget systembolag får komma. Det mesta som behövs finns.

Matkultur Afrikansk mat, curry ja spegla de som bor här nu bara pizza och grill typ... att vara stolta över var man kommer ifrån.

Turkpizzeria

Behövs ett MacDonalds,.

Bageri

Vanligt konditori saknas. Vill kunna äta ute i solen.

Kan bion ha uteservering?

Lidl, en riktig köttaffär (utan plastförpackningar!)

McDonalds Pizza Hut Taco bar. Subway KFC

Stadium

7Eleven?

En "alltiallo" butik som Lindgrens den var helt fan-

tastisk – allt mellan himmel och jord.
Hem ljuva hem eller liknande istället för telebutiken
Det fanns en jättehäftig inredningsbutik som hade allt många försöker men klarar sig väl inte. Det är väl för dåligt underlag
Något prisvärt - En billighetsbutik.
Hotell
Jourlivs
Kontorshandeln vid brandstationen borde flytta hit.
Nattbio kan nog funka

Finns redan för mycket av

2 apotek är bara dumt
Behöver vi två apotek?
Två apotek - vansinne. Måste få något som lyfter centrum.
Varför två apotek?
Dom kan ta bort ett apotek
Vanlig normal service, två apotek behövs ju inte, Centrumet är bra men behöver rustas upp. Ev lite för många butiker av samma sort, ex apoteket.
Onödigt med två apotek.

För många korgar i Brandbergen.
100 pizzerior och pubar, ta hit klädaffärerna.
Samma samma: grill grill pizza pizza dubbelt av allt inget att se på...
Ja vad ska man titta på det är bara samma samma samma...
restauranger finns ju hur mycket som helst, borde vara butiker istället.
Det är så mycket restauranger finns det folk åt alla de kan inte ha rent mjöl i påsen...
...2 apotek 2 klipperior två av allt...
Inga fler pizzerior och restauranger.
För många grillar
För mycket mat.
Konstigt att alla restauranger går runt.

Annat att önska sig

Ett rikare utbud av affärer, se föregående rubrik.
”Ett ok centrum men likadana butiker – ett bredare utbud!”

Aktiviteter och föreningsliv- skapa liv i centrum

Inte bara permanenta affärer utan även tillfälliga aktiviteter...

Aktiviteter

Alltid ha pingisbord i centrum!

Gör så att fritidsgården har öppet på kvällar och helger.

Gemenskapen ”vårt centrum” vi hälsar på varandra...mer gemenskap – ett centrum som mötesplats och knutpunkt, storhandla gör man i Handen hit kommer man mer spontant.

Mer stolthet/gemenskap inte bara en butik här en där...inget mer...

Kommunen borde stödja föreningar på platsen.

Till exempel när hyresgästföreningen skulle behöva låna verktyg, eller med färg för att rusta upp dansbanan.

Upptäddanden... ja som smeden när han uppträdde det var fantastiskt.

Någonstans för teater. Spela teater i bion.

In med kulturföreningar och sport. Se på hur Bio-Rio har utvecklats!

Använda bion för möten, kanske samarbete med skolan...

Det viktiga med centrumet är att det lever. Att man kan göra saker i centrum. Kanske en loppmarknad under.

Förr i tiden fanns det en scen ungefär vid Apoteket/bio Cosmopolite. Vore inte denna scen ett bra alternativ att återuppföra igen? Scenen kan förslagsvis bokas av de olika verksamhetsutövarna för de olika butikerna, av Brandbergens musikklasser samt av olika ungdomsgårdar. Man får då ett mer levande centrum med interaktion.

Lite evenemang som lockar nya kunder från andra orter.

Viktigt att det händer något

Att bion kommer är fantastiskt

Samarbeta med träffpunkten

Det är dött i centrum. Det blir bra med aktiviteter.

Biblioteket ska man satsa på. Förläng öppettiderna.

Läxhjälpen är viktig.

Bio klubb

En Bio klubb för ungdomar. Visa filmer från olika länder i bion. Reducerat pris till ungdomar i bion.

Ska skilja i pris för vuxen och barn på bion. Tycker annars att det som finns är bra, ev någon mer aktivitet som bowlingen.

Mötesplatser över generationer men särskilt ungdomarna behöver en samlingsplats, nu samlas de utanför.

Överlag så drar centrum till sig ungdomar – bejaka ungdomarna och låt de synas, kanske som nu med ett pingis rum som en mötesplats.

Mer aktiviteter i centrum. Typ boxningsklubben.

Mer för ungdomar. Blanda åldrar.

På helgerna finns inga grejer att göra. Jmf Jordbro, där finns det aktiviteter. Unga inspiratörer.

Vill ha en cage vid skolan (markerat med grön prick på kartan). Lokalen som står tom (Video 2000) skulle kunna användas av ungdomar.

Synd att fritidsgården är stängd på helgerna.

Gärna aktiviteter det är ju jättekul med den här hagen och så nu...

Något för barn ...att biblioteket har mer öppet
Aktiviteter för barn gör det attraktivt...de vill inte till centrum nu...

En mötesplats som Bio och caféet kanske någon utställning eller konst så skulle jag kanske åka hit...

Här är lätt att parkera en bra utflykt.

Kanske mer på temat hälsa

Biblioteket är för undanskymt, borde synas mer.

Mer liv och rörelse mer människor.

Centrum borde vara mer familjärt.

Öppna förskolan skulle vara öppen längre. Eller en mötesplats där föräldrar kan träffas med barnen.

Lite leksaker.

Mer för barn. Det saknas verkligen. Aktiviteter eller någon mötesplats. Något socialt.

Något mer för ungdomar. Det satsas för lite på ungdomar. Det är för mycket "häng" på kvällarna. Behövs sysselsättning, då undviker man vandalisering etc.

Mera idrottsföreningar.

Fotbollsplan, "street fotboll" på taket. En cage med konstgräs. Konstgräs i cagen som kommer i parken.

Ungdomarna måste aktiveras, satsa på insatser till unga i ett tidigt skede. Lärarna måste vara aktiva för att aktivera ungdomar.

Lugna gatan borde kommunen satsa på. Utveckla fritidsgården, de som jobbar där ska vara aktiva i att möta ungdomarna.

Centrum är inte det bästa stället att hänga på. Bygg ut fritidsgården, utveckla biblioteket och ta tag i skolan.

Kompetens hos lärare och fritidsgårdspersonal är superviktig.

Använd bion till scen för uppträdanden. Samarbeta med skolan som saknar aula. Musikklasserna kan uppträda.

En danssalong så att man kan dansa. En plats för barnen.

Mitt emot vård centralen är en tom lokal kan man

tänka sig mer av typ sjukgymnastik massage osv fotvård eller liknande.

Låt öppna förskolan ta större plats ute i centrum.

Det skulle liva upp. Mer för barnen.

Möteslokal

Mötesplats inomhus

En Moske

En kyrkolokal centralt i centrum.

Det ska finnas en moské.

Jag vill ha en kyrkolokal i centrum. Svenska kyrkan.

Längre öppettider i Brandbergens Centrum (för passage till bussen).

Om öppettider, Icas öppettider...

Kan ICA ha öppet till 22?

Längre öppettider på vårdcentralen.

Att centrum har öppet längre. Man vill handla nära.

Fler allmänna datorer, i biblioteket är det fullt av ungdomar vid datorerna det skulle behövas datorer i Seniorcentret också.

Datorer i seniorcentret. Barn ska gå före i biblioteket.

Bibblan öppet mer.

Skulle behöva datorkurs för pensionärer

Cykelställ, uppmuntra cyklandet genom fler cykelställ!

Cykelställ vid ingången från gågatan

Det skulle behövas (fler) cykelställ vid ingångarna från gågatan.

Cykelställ Utanför entréen stråket och seniorcentret.

Det behövs cykelställ framför ingången från husen. Och en brevlåda så jag slipper gå in med hunden jag vill ju inte lämna den här utanför!

Om miljön inne...

Ljust och fräscht skulle jag önska mig, det är inte fräscht nu - och kläder ja barnkläder, jag åker mycket hellre till Handen.

Utsmyckning i centrum. Blommor och kanske fontän. Det ska vara trevligt.

Mer färg i centrum inte beige och gamla färger.

Fräschare inga gamla plastblommor behöver målas om...

Vattna de stackars blommorna

Inte så kallt utan lite mysigare miljö...

Ett större centrum med mer affärer.

Mer butiker en våning till.

Skapa ett torg centralt!

Mer grönt. Träd och buskar.

Lummigare mer ? planteringar

Fler bänkar och sittplatser.

Det skulle gärna kunna finnas sittplatser i centrum
Behövs fler platser att sitta på. Bank kan ju alltid behövas.

Saknar sittplatser i centrum. Bra att träffpunkten kommit.

Plats för en "bokbytarhylla".

Lugn musik från ett ställe i stället för lite olika ljud från flera.

Det saknas bra ljus. När det är grått är det väldigt dystert i centrum. Kolla på biblioteket i Handen där har man en fantastisk lampuppsättning

Även klockan i mitten av BB tar mycket plats. Där kan man ha en hängande klocka istället.

Centrumet är väldigt mörkt grönt och brunt. Vilket får det att se 90-tal ut. (bohemiskt)

Lite bättre belysning och målning av centrumet skulle vara en nytändning för många besökare och personal.

Den nya mobilbutiken är väldigt snygg och modern och lyfter hela centrumets standard.

Tavlan i gången vid optikern gör så att det ser ut som ett vardagsrum.

Tv-skärmarna under klockan är aldrig på, så man undrar i vilket syfte dom är där.

Klockan i mitten är väldigt ful. Borde tas bort. Nedskräpningen är det stora problemet.

Centrum ska ha bättre affärer. McDonalds är också en bra tanke. Centrum suger. Utveckla "Eiffeltornet" (klockan)

Bra att det inte finns ett systembolag. Centrum blir lugnare. Borde hållas renare inne. En livsglädje i centrum saknas. Hoppas att de butiker som finns nu kan stanna kvar.

Övriga blandade önskemål

Det behövs en hjärtstartare.

Vill ha ett utbud av olika dagstidningar.

På vintern behöver vi gamla som har broddar någonstans att hänga av dom vid ingångarna.

Synskadade har ingen hjälp markering i golvet el liknande...

Det vore fint om Savana kunde ha en slags reception eller någon representant på plats.

Lite mer kvalitet på butikerna.

Några andra butiker. Fräschare butiker. Idag är utbudet för litet.

Läkarmottagningen skulle kunna bli bättre. Det behövs fler läkare där. Ibland är det svårt att få tid.

Fler lägenheter behövs men nu för höga hyror..

Mer folk och billiga bostäder!

Äldreboende behövs!

En till Boulebana vid dansbanan

Trappa från dansbanan mot parken

Tak över badet

Badet har dåligt rykte. Fräschare med trädgrejer (?). mer motionssimmare. "snusk"-stängsel - fräscha upp!

Bygga tak över brandbergsbadet (åretrunt-bad för att avlasta trycket på Torvalla simhall i Handen)

Boulbana saknas, vill ha två vid dansbanan eller någon annanstans.

Vill ha en bemannad parklek.

Lekpark

Cage

Utemiljön

Snygga till centrum. Backen på väg upp från golfbanorna. Framförallt yttre miljön.

Fasaden är tråkig. Gladare färger!

En gladare färg på fasaden.

Ny fräsch fasad. Måla det enhetligt. Gärna ljust.

Fasadtvätt och klottersanering och att man tömmer askkopparna skulle göra mycket innan sommaren.

Skulle vara ett bra sommarjobb för ungdomar.

Fasaden skulle få en färg.

För mycket cement och betong, fula entréer som en sopstation.

Fasaderna är bedrövliga. Behöver fixas.

Någon färg en lugn färg men inte kommunalgrön, gul el grå.

Fasaden så j-la tråkig så nergånget ett betonggetto.

Gör fasaden framför mer inbjudande!

Kan bli finare, rustas upp. Snyggare fasad

För mycket betong, För grått. Man blir deprimerad.

Mera färg i Brandbergen.

En marknad vid bussen med fruktförsäljning. Ett torg vid bussen. Utetorg som i Skärholmen.

Öppna upp centrum. För mycket betong.

Tvätta fasaden och se till att allt löpande underhåll fungerar.

Trasiga flaggor vid parkeringen ger ett mycket dåligt första intryck.

Entréerna behöver snyggas till. Det är skräpigt. Annars går det inte att göra mera. Det är bra.

Entrén är blåsig.

Fasaden är KULT! Riv inget bara tvätta och fräscha upp.

Parkeringen är ruffig.

Urusel skötsel av tillfartsväg till P-däck

Bristande underhåll av vägar och gångbanor.

Bristande underhåll och nedskräpning runt centru-

manläggningen och stora delar av Brandbergen. Parkeringen har varit bäcksvart i två dygn. Lamporna avstängda! (Gällde perioden under dialogen). Centrumet ser väldigt slitet ut när man åker förbi. Det borde man rusta upp. Vägen är riktigt dålig. Med små medel kan man göra mycket om ambitionen finns.

Behövs ett ansiktslyft. Känns passé idag.

Men det är för lite människor...

Går inte under utan över gatan vid bussen det är farligt.

Under garaget ett råtthål... trasiga ledningar och så. Det är förfärligt att gå under p däck till bussterminalen både fult och farligt, man går över vägen istället.

Lastkajen Usch

Ta bort lastkajen bredvid bowlingen.

Det övre parkeringsdäcket är hemskt. Det borde byggas om. Det är stora hål, svajar när man kör.

Hela P-däck gungar

Halt på vintern upp på P-däcket

Laga parkeringsdäcket!

Saknas klocka vid busstationen.

Bättre belysning utomhus

Belysningen skulle fixas från Norra Kronans gata till Jungfrun. Fasadbelysning uppifrån och ner, både mot sidan på husen och ner under P-däck.

Belysning saknas under p-däcket. Känns otryggt på kvällarna när man kommer från bussen.

Dåligt med belysning i garaget önskar ett trevligare garage

Det ser ju inte ens roligt ut, betongen som en bunker – gör det trivsammare!

Lampor

Dålig belysning i hela Brandbergen, men bra vid min lägenhet.

Det är så mörkt påväg till stora björnen.

Skyltarna trasiga.

Trasiga flaggor vid parkeringen

Skitigt utanför torget.

Det är skräpigt runt centrumanläggningen.

Kundvagnar ute på parkeringen inte möjligt det är synd folk kissar och slänger fimpar...

Utnyttja under centrum kanske med Clas Ohlsson eller så...

Mer blommor

Blommor längs stråket

Mer papperskorgar på stråket - finns ingen!

Om det var en trevligare utemiljö skulle det kunna locka folk som nu när parken fixas och så.

Bygg på parkeringsplatsen.

Om man bygger högt. En restaurang med utsikt över Stockholm den skulle vara något!

Parkeringen är bra. Men ok att bygga på stora parkeringen.

Litet fint centrum! Om man bygger på parkeringsplatserna måste dessa ersättas.

Var ska man bygga - vi behöver parkeringarna...

Kanon om man bygger ovanpå nuvarande p-däck.

Vill inte ha 24-våningars höghus framför sig själv.

Var ska man ställa bilarna då. refererar till mitt i.

Man kan bygga på P-huset ja garaget men inte på de låga parkeringarna.

Bevara de fina körsbärsträden vid dansbanan

En bänk vid badet har försvunnit. Ni får inte ta bänkarna från parken. Alla bänkar är jättepopulära.

Roligare lekparken.

Klipp bort alla döda träd, grenar och kvistar.

Isbana på vintern

Bättre snöröjning

Bättre sopning av grus på vägarna i Brandbergen

Tvätta husen utvändigt, speciellt Akelius.

Ta bort Akelius helt och hållet! De förstör området!

Rondell från Vendelsö upp mot Brandbergen C, för flyt i trafiken.

Akelius: Tvätta alla husfasaderna

Akelius städar inte efter vintern vågens gata sopas inte.

Asfaltera för rullatorer på Brandbergsleden så man kommer upp.

Till kommunen: på våren är det jättestökigt man har ännu inte sopat gruset utanför på stråket – ni är värst när snön smälter är det viktigt att städa undan.

Den stora skamfläcken är där gamla klockarbergsskolan låg. Ser ut som en rivningsplats. Det måste man göra något åt. En plats som man skulle kunna bygga på.

Trafik och kommunikationer:

Kollektivtrafiken är superbä.

Bussen är kanonbra. Vilka förbindelser!

En bussterminal med tak

En bussterminal uppe där 841 stannar.

Förläng buss 837 från Jordbro till Maxi till Port 73

Alla olika aktörer hur få ihop trafiken 29:an bra och 7an till Gullmars är toppen!

Skulle man inte kunna utveckla någon typ av resecentrum att kunna ställa av bilen för att avlasta Handen och V. Haninge Att kunna ställa bilen längre. Anpassa öppettider för biljettförsäljning osv Bussterminalen borde göras om.

Skulle kunna vara trevligare vid bussterminalen. Busshållplatsen på skyttens gata helt eftersatt, bristande eller inget gemensamt ansvar samarbete mellan kommunen Akelius/Vivaldi och SL. Alla bussar borde gå från bussterminalen. Ta bort busshållplatserna på Brandbergsleden. Buskörning runt centrum. Dom har flyttat farthinder.

Det buskör mycket, även på gångvägarna. Betongsuggorna har flyttats. Många parkerar också fel framför centrum mellan husen. Borde kollas mera. Trafiken står helt still en avlöningsfredag på Gudöleden mot Ica Maxi, Biltema...

Kommunen borde ta hand om parkeringen igen.

Anslutning till motorvärmare på parkeringen Reseparkering i anslutning till bussarna!

Fler gratis P-platser Ica Maxi är gratis

Parkering för bion vore bra en snurra efter 21.00

Jag har aldrig sett parkeringen full.

Hål i rampen upp till P-däck lagas aldrig eller nytt varje år...?

P-förbudet på Norra Kronans gata borde efterlevas bättre. Bilar står konstant felparkerade. Vad gör kommunen!?

Bilister kör in på småvägarna.

Jag vill att kommunen sätter upp hinder på trottoaren så att bussarna inte kör upp på trottoaren i kurvan utanför den nedre entrén, och parkerar där.

Sätt upp skyltar vid entréerna till centrumanläggningen som talar om att en polisstation finns på baksidan vid nedre planet.

Otrevlig kille på P-bolaget vid fel på automaten.

Betalning ända till 22.30?

Hur kommer man att kunna parkera när man går på bio? Är det möjligt att gå in och att stå till senare än 21?...?

Tydligare adress och entreer för exempelvis taxi och färdtjänst.

Bra – Vad som funkar idag

Bion, bowling, biblioteket och boxningen.

Bion fantastiskt!

Bion toppen!

Fantastiskt att bion öppnar!

Bion bra och måste marknadsföras.

Gör reklam för bion även på andra platser i Haninge. Då får man fler kunder till centrumet.

Bion positiv.

Fantastiskt med bion. Den har vi verkligen saknat.

Förr hade vi möten i bion.

Bion är bra –det behöver vara program varje dag.

Bio är toppen och viktigt med program på loven ex vis sportlovet.

Ett blandat filmutbud hoppas jag på

Bion lyfter ett tråkigt centrum. Bra att det är aktuella filmer.

Bion ett stort plus. Det går framåt med centrum.

Eventuellt behövs någon mer butik.

Mycket bra och viktigt med verksamheter i centrum som biograf och boxningen, och gården -men vilka är där, vill gå dit?

Boxningsklubben bra.

Bowling och Bio är bäst

Bowlingen är jättebra och för funktionshindrade och den används inom handikapp omsorgen också! Sirka Lisa är toppen på kommunen!

Boxningslokalen och Bowlinghallen (Behöver upprustas)

Jättebra med bio och bibliotek Apotek och vårdcentral.

Bra med biblioteket

Biblioteket är jätteviktigt, både för unga och gamla.

Väldigt kul med bion!

Biblioteket är bra.

Biblioteket, men önskar längre öppettider samt flera...

Bankomaterna är viktiga och bra att de finns.

Jag älskar mitt centrum.

Ett effektivt centrum, finns det man behöver.

Bästa centrum bättre än Jordbro

Bra att det är nära och billig mat

Brandbergens livs bra

Maten är bra det finns bra butiker

Det är bra här!

Hur bra som helst!

Det är bra men fler och andra typer av butiker.

Det är ok men mer för barnen att leka med.

Det är OK det mesta hittar man.

Det är hyfsat här rätt så trivsamt.

Miljön kan bli bättre men Ekofiket är toppen.

Ganska bra men det behövs lite annat än mat.

Det är nära och jag känner igen folk.

Ica måste finnas kvar!

Ica fungerar väldigt bra. Framförallt köttdisken, den lockar folk från andra områden i Haninge.

Apoteket har fungerat bra. Slår Haninge centrum med hästlängder.

Biblioteket är väldigt viktigt! Bra med läxhjälpen.

Vill gärna få in mer föreningsverksamhet i centrum.

Skulle vilja få igång en scoutkår i Brandbergen, mer verksamhet för ungdomar. Förr fanns det en scoutkår här. Har själv varit aktiv.

ICA är superviktigt. Är en livlina att det finns.

Matbutikerna, vårdcentralen

Bra med hälsotemat, yoga och ekologiskt, unika affärer.

Blommorna är bra nu, och bra med apotek mat handlar jag på Coop.

Nära och det finns bra vardagsvaror Det är bra!

Att det är fullt med butiker mycket bättre nu.

Bra att de tomma lokalerna fylls upp, men jag går omväg för försäljarna.

Bra att det fyllts upp inte saknar jag något direkt.

Det är bra vi har det mesta men inga kläder eller skor..

Trivsamt finns mycket och ligger bra till men varför ska Jysk bort?! Min dotter jobbar där...

Bra med Happenings som Sofie arrangerat.

Olika teman som jul påsk osv är uppskattat -gärna ännu mer av detta med julgranbelysning och påskägg men kasta ut plastblommorna!!

Mycket nytt och trevligt med Ekofik Blomaffären fin och Ica bra.

Träffpunkten toppen!

Bra med seniorcentret och bra med Familjecentralen

Bra med seniorcentrumet

Träffpunkten bra! Aktiviteter lockar.

Träffpunkten bra!

Familjecentral och vårdcentral toppen att det finns i centrum.

Att Familjecentral och BVC och öppenförskola i ett är jätteviktigt.

Bra med många ingångar

Bra att kunna gå igenom centrum på morgonen och kvällen bra att det är öppet 8-21 men skulle kunna öppna ännu tidigare...

Bra att man kan gå igenom även när butikerna är stängda.

Kul att det händer nåt här och med parken också...

Bästa området!

Vilken stadsdel det här är (positivt!). Det händer mycket. Bion, fotbollsplanen, bowlingen! Centrum är lite slitet vid Jysk. Invändigt helt OK. Alla centrum borde ha gratis toaletter.

Brandbergen har blivit ett väldigt fint område. Bra kommunikationer. Välskötta bostadsrättsföreningar. Parken... konstgräsplanen och badet.

Dåligt – vad som inte funkar

Mat är det enda man kan handla...

Det är för litet, för få butiker

Det behövs ett större centrum. Mer klädbutiker
Varför 2 apotek? Ingen planering hur tänker centrumägaren?

Första intrycket är viktigt. Är inte bra idag.

Dåligt underhåll.

Dålig ventilation i centrumet. Till sommaren är det kokhett!!

Det drar in kallluft genom ingångarna.

Ventilationen vid Jysk läcker energi. Ineffektivt så det står härliga till. Har jobbat med detta. Centrumägaren borde kolla upp energiåtgången. Kan tjäna mycket pengar på detta. Bra för miljön. Bion borde ha en närvarogivare kopplad till ventilationen.

Luften inte bra dålig luft hos tex tandläkaren.

Rulltrapporna kunde fungera bättre

Hissarna ofta trasiga

Hissen till familjecentralen är ofta trasig. Svårt att ta sig dit.

Hissen ofta trasig. Saknar stolar att sitta på.

Dörrarna vid Jysk har dåliga sensorer. De öppnas inte om man kommer lite från sidan.

Stökigt och grisigt i trappan upp till familjecentralen - ungdomar hänger där och äter dricker och röker det ser för bedrövligt ut, inte kul för de föräldrar med barn som ska upp där...

Döda palmer vid rulltrappan. Kanske blomsterhandeln kan ta hand om centrums blommor.

Varför har man TV apparater/monitorer om de inte funkar här på klockstapeln?!

Icas pantautomater är ofta trasiga och då tar de ej emot i affären heller.

Pantstationen funkar dåligt- Smutsigt. Burkar fastnar hela tiden. Annars är det ganska bra i centrum.

Telebutiken borde inte få gå utanför sitt område, vill inte längre gå in den vägen för att de tjuvar och sliter i en.

Telefonbutiken (mobilarena) ska bort. De är otroligt aggressiva. De bluffar, de lurar folk. Man ska kunna gå i lugn och ro.

Telebutiken inte bra.

Klagar på telefonförsäljarna.

Telefonförsäljarna är påträngande.

Telefonsäljaren stör. Går på folk.

Bort med tele2-gänget som tafsar på folk!

Mobilarena skärper sig omgående angående hetsjakten på kunder.
Mobilarena hyenajakt på kunder Här finns bara restauranger och alkoholister!.

Ingen fredag eller lördag på restaurang det är bara fylltrattar och snorungar som rör sig här då...
Baren i centrum är väldigt rörig på helgerna. Folk skriker, man kan ej sova på nätterna.
Fräschare mat nu är det alkoholen man kommer för ingen riktig mat.
Det dricks för mycket här behövs vakter och färre barer!
För mycket barer. Folk fastnar vid spelautomaterna. Lätt att bli spelberoende. Bråk utanför med alkoholen.
Fullisarna skriker när jag ska gå och lägga mig.
Otryggt på norra sidan av centrumet

Hundar i centrum!
Hundar utanför centrum mycket kamphundar som äter upp mindre hundar.

Ungarna från skolan dräller omkring...de behöver tillsyn - på en skolgård har man ju i bästa fall lärarna .
De tar med cyklar och sparkcyklar, skateboards osv ja det blir som en skolgård.
Ibland tar ungarna med bräddor in.
Finns det några vakter? Ungarna får cykla här, ibland flera stycken!

Byggnaderna i mitten av centrum stoppar flödet.
Golvet i centrum är halt. Lätt att halka.
Dålig halkbekämpning på vintern.
Städningen ute är dålig.
Ingen plockar hundbajs.
Utomhusstädning och gräsklippning mellan parkeringarna och vid nedfarten till hyrda parkeringarna. Vid hyrda parkeringen mycket skräp i slänten.
Sandupptagning. Be berörda flytta bilen över 1 dag, har gjorts förut.
Nedskräpat längs med gångvägen mellan husen.
Tråkiga planteringar framför husen.
Jag gillar Bb men skitigt, som Boxningsklubben de kan väl tvätta fönstren.
Särskilt ute på det lilla "torget" där är det som stora askkoppar där det skulle vara planteringar i de där trä inhägnaderna, ja hela stråket är skräpigt. Inne är det städlat och ok.
Centrumet har inte en kul känsla. Det är en instängd känsla. Inga fönster, de sitter högt.

Massa böter på Parkeringen
Det är för lite parker kring centrum. Skolgården måste bli bättre.
Backen ner från parkeringen är dålig, många kunder klagat.
Två timmar är för kort parkering. Kunder som fått böter har klagat, kommer inte komma tillbaka.
Man borde tänka över detta. Det skrämmer bort kunder till port 73.
Bommarna måste tillbaks, folk kör hursomhelst.

Det byts ägare hela tiden, hyrorna för höga eller konkurrens med andra centrum...Bb centrum drar för lite folk men allt finns.
Det är stor omsättning på butikerna. Man borde se till att det var olika typer av butiker.
Centrum går neråt. Bankerna har flyttat. Verkar som hyrorna är för höga för butikerna stänger.
Tennisbanan kräver upprustning.
För höga hyror även för lägenheterna...
Akelius driver upp hyrorna, de ser inte till individerna...
Akelius lovar mycket angående gårdarna/lekplatsen, men nu har barnen varit utan lekplatser på gårdarna i två år.

Idéer om hur centrum kan utvecklas och övriga reflektioner

"Det är ett bra centrum – städa, rusta upp och underhåll istället för att göra om!"

"Jag tror på ett blandat centrum med lokal prägel - kommunicerar man rätt med de som bor här så kan man nog konkurrera med de stora gallerierna småföretag med mindre och unika affärer snarare än kedjor"

"Det är en fin lokal i men den är inte bearbetad. Om man tittar på grunden har den lite fabriks eller ateljékaraktär uppe i taket med alla fönster och lamporna från tiden."

"Centrum är ganska charmigt. Lagom stort. Det man kan klaga på är rengöringen inne och att man behöver färg på väggarna."

"Litet och lagom -det är perfekt det är skönt att slippa gå 1 km mellan olika butiker som i de stora gallerierna."

”Bra med utländsk mat bygg ihop det svenska med det utländska vi reser ju så mycket nu förtiden och delar erfarenheter och mat är primärt”

”Bra om det är lite annorlunda här, inte alltid samma överallt som Lindex HM osv...men varför så mycket restauranger och cafeer...?”

”Profilerera mot icke-kedjebutiker”

”Alla centrum ser ju lika dana ut här skulle man kunna göra annorlunda, Träffpunkten är bra...”

”Brandbergens centrum blir ett resecentrum med anslutning till bussarna in mot stan, Handen eller båtarna ut i Dalarö!”

”Så mycket tak utnyttja det – solceller eller annat?...”

”Centrumet skulle kunna förändras på olika tider av dygnet...”

”Värna om oss som jobbar i centrum. Se till att få hit familjer genom att rusta upp centrum. Lokaler-na är slitna idag. Marknadsför det alternativa som kan locka folk. ”

”Förr var centrumet hyresgästernas egna centrum. Det kändes mer intimt. Mer gemytligt.”

”Det är väldigt omysigt här nu det skulle behövas en ny image – Skogås funkis och Farsta är fint, Allt känns trasigt och schaskigt.”

”Det måste vara en öppen yta i mitten. Gör centrumet fint. Man vill se något annat. Hitta det unika!”

”Grillen och gulddaffären tar upp hela mittytan – kan man inte göra något bättre av den.”

”Inte vackert men matbutikerna lockar”

”Det är så högt till tak behövs det ? Ovanpå gulddaffären skulle det kunna vara en våning till med utbud. Mötesplatser som träffpunkt :Kultur mer Kultur! Öl är den enda kulturen idag alla blir alkoholister!”

”Bättre då pubtorget var i mitten..nu bara slagsmål framåt natten folk kommer från när och fjärran varje fredag blir det polis pådrag. Dra in tillståndet.”

”Lösningen är kanske att man bygger mer bostäder. Mer folk större underlag för utbud. Blanda människor med olika inkomster. ”

”Jag är här för första gången och inte fattat att det är ett centrum här bakom – och oj vad stort det är, har åkt förbi med bussen men man fattar inte vad som döljs här bakom betongmuren.”

”Kan man bygga ihop Centrum i Bb m Handen ”Haninge centrum Östra” mera bostäder och ett trevligt promenadstråk – hur får man in industri-området i detta?...(Flytta SL Och fortsätta torval-lavägen till Jordbro cirkulationsplats ...lite oklara anteckningar..)

”Utveckla området runt minigolfbanan till ett mer permanent nöjesfält , man kunde ju flytta även dansbanan dit...då får det plats hus där dansbanan står idag.”

”Jag föreslår att biblioteket byggs ut till mångkul-turellt centrum, som ersättning för det obbyggda muslimska centrata, som skulle olyckligt polarisera våra olika kulturer.”

”Hur skapar man ett rum för alla, ett hus för alla... var kan ex vis den muslimska föreningen hålla till, hur kan man använda centrum som mötesplats eller skolan på fritiden – skolan har bjudit in men intresse har inte riktigt visats än kanske för ”dålig marknadsföring”

”Kan man tänka sig att de mindre verksamheter som nu pågår även bakom stängda dörrar i privata hem får en möjlighet att verka och synliggöras. Vart tog ”bokal” idén vägen. Att bo och verka på samma plats pratas det om mycket i arkitektur och planer-ingssammanhang men man får aldrig se nåt.”

”Allt behövs och samlandet mellan olika genera-tioner nu är vuxna och barn var för sig varför?... Kanske ett kafé öppet sent och inte bara alkohol eller som nu ett pingisbord, att göra något tillsam-mans en samlingspunkt, det finns inte heller i Port 73 el Handen. Få Hyresgästföreningarna att sam-verka och upphandla lokalt! Gården borde även vara mer synlig!”

”Alla olika kulturer å grupperingar...hur får man folk att mötas?...Att tillföra socialt kitt, socialt kapital...Det kunde vara fullt av kaféer i mittgå-nen som gör att man samlas...det man vill är ju att

sitta och titta på människor, nu så står vissa gubbar å hänger vid räcket till rulltrapporna några sitter alltid på grillen andra går bara till Ekocaféet också ungdomarna som driver omkring...centrum har en intressant potential att vara det där glidande utrymmet mellan privat och offentligt...ja och hur får vi till möten över generationsgränser det finns ju både vuxna och barn i centrum...kan vi hitta det oväntade,.

Olika rum har ju olika funktioner och man bör förstå vad man vill ha ut av rummet och sedan planera det. Som en nya passagen på centralen - en gång där man egentligen bara ska passera nu har de öppnat en massa butiker och caféer mitt i och allt blir bara kaos -där vill man ha en transportsträcka - här vill man kunna hänga kvar och titta och småprata med folk, men nu är det många som just bara passerar igenom...

Man skulle även kunna låta BVC och familjecentralen ta mera del av rummet lite synd att de är undanskuffade på övervåningen...hur kan man lyfta fram deras verksamhet som ju är väldigt uppskattad. Ja som sagt gärna oväntade lösningar."

"Centrum betyder allt för oss som bor nära. Det sociala är viktigt. Centrum en mötesplats. Man behöver inte kräva så mycket, men det sociala är viktigt."

"Här är oerbarmligt tråkigt, men biblioteket går jag mycket på"

"Det är inte inbjudande men Ica är bra."

"Brandbergen har dålig klang, centrum har blivit bättre men skulle vara lite mysigare..."

"Vi behöver bättre rykte, Akelius / Formator gjorde ju en vettig renovering och utrensning" för ett tag sen."

"Toppen med bion, men vi pensionärer som gått upp och jobbat ett helt liv ska vi inte få ta lite sov morgon nu 10.30- vi är väl inte andra klassens människor får vi bara den tid som är över?!... Kl 15.00 på en söndag är idealiskt för mig i alla fall.

"Det är jättetråkigt här mer aktiviteter, klädbutiker, mer folk, mer billiga och bra restauranger typ MacDonalds."

"Port 73 börjar ju likna Brandbergens centrum mest mat och restauranger..."

"Under P-däcket ser det inte roligt ut. Föreningsliv behövs i centrum så att det fungerar som en träffpunkt. Eller spinna på det internationella inslaget. Biblioteket viktigt. Borde vara öppet mera. Kul med Brandbergens livs."

"Det verkar som att butiksytorna är för dyra att hyra. Många affärer går inte runt. Mycket pizzerior och restauranger."

"För stora butiksytor blir för höga hyror...Vet inte vad för hyror de har här men de måste ju va för höga...kanske man kan man ha hyra efter om-sättning som i Handen?..."

"Brist på samarbete mellan butikägarna konkurrens istället för samarbete."

"Hyrorerna i centrum ökar - ett problem för många. Hur ska man kunna locka in ungdomar för ex.vis bowling om det blir dyrare?"

"Dansbanan drar folk, men belysningen är obefintlig i parken, därför dras även ungdomar till centrum om det var upplyst i parken kunde de ju ha aktiviteter även där."

"Går inte till gården allt som finns där har jag ju hemma..."

"Det är så mycket trafik i mitt område där de inte ska köra alls...de flyttar bort stora stenar som ska stoppa och kommunen har inte ställt tillbaka (Jungfrugatan 411B)"

"Ja vem ansvarar egentligen för vad för vilka delar.. vi har en gångväg utanför gården och det är väl Akelius men kommunen är sämst...det är hemskt dåligt vinterunderhåll."

"Uppmuntra cyklandet, utveckla cykel vägar och man vill kunna cykla till stränderna i den här kommunen vi har ju så mycket vacker natur till Dalarö Cykelkartan visar vägar som är svårscyklade om man inte är i toppform gamla traktorvägar och så det borde synliggöras på kartan vilken kvalitet vägarna har för oss pensionärer. Cykla mellan Jordbro och Västerhaninge går ju bra."

”Det är på daxen nu!
Det borde ha varit på daxen för länge sedan!
Nu återstår det att se vad som menas med daxen
bara! Lycka till!”

Var kommer jag ifrån och varför åker jag hit...

”Här får man gå i lugn och ro därför går man hit.”

”På Maxi är man en nolla men här säger man hej
till varandra.”

” Jag bor i Handen men var här idag för min tjej ska
göra naglarna till bra pris.”

” Jag åker hit från Vendelsömalm och Ica Maxi är
för stort för att bara köpa mjölk...”

”Jag handlar på Ica och apoteket annars till
Handen, Kungens Kurva eller Länna.”

”Jag åker från radhusen...men det behövs inte så
mycket mest piffa upp lite.”

”Åker från Vendelsö hit. Maxi är för de som har bil.
Hit går man.”

”Här handlar man lite men det blir Maxi om jag ska
storhandla storpack och så”

”Man gör det man ska, sen går man hem”

”Jag åker mest till Ica Maxi, gick bara förbi idag,
P-däcket suger.”

”Kommer från Vendelsö och åker hit för bibli-
otekets skull och för apoteket.
Dyr mataffär, handlar på ICA Maxi istället.”

”Jag trivs bra i Bb handlar mest på port 73, Ica är
ganska dyr och det finns inga kläder eller skor här
vi behöver inga designbutiker direkt, här bor ju
inga höginkomsttagare ...”

”Vardagshandlar här... hagen livar upp mer sånt!.”

”Ett när centrum behövs, alla kan inte ta sig till de
andra centrumen. Skoaffären var bra.”

”Jag har rest från Gotland idag bara för att vara
med i seriespel i Bowlinghallen...har aldrig varit
här förut.”

”jag går mest till Maxi nuförtiden det blev bara så
..vet inte varför egentligen..”

”Nu åker de till Ica Maxi, men sen när de blir gamla
vill de komma hit å då är det
kanske för sent de gräver sin egen grav... Bara för
att mjölken är billigare där.”

Om skolan

”Skolan måste funka!”

Skolan kaos. Har inga rättigheter i skolan. Vill ha
mer inflytande.

”Skolan är dålig de sätter bara i gång brandlarmet
hela tiden ja killarna...”

”Det är skräpigt på skolgården”
Skolgården är bedrövlig. Skolan som miljö är ot-
rygg.

”Vi har valt annan skola och en anledning var fak-
tiskt att skolgården inte är så rolig och så liten och
det var inte bra på öppet hus ... de kom inte med
någon info och visste inte mycket när man frågade
om saker - vi var inte där men det sa andra föräl-
drar till oss”

”Det har funnits bra skolor vad har hänt med
skolan Bort med det administrativa för lärarna”

“ Centrum har blivit bättre. Skolan verkar ottrygg.
Måste finnas något för ungdomarna.
Skolfrågan är otroligt viktig. Barnen det är dom vi
måste ta hand om.”

”Bort med skolan från centrum barnen äter bara
godis....det blir som i jordbro”

“Inte för mycket av samma sort. Inte något ghetto
så att ryktet blir dåligt. Ta tag i problemen tidigt så
att ungdomarna har något att göra.”

“Förr fanns det väktare som höll ordning, det sak-
nas idag. Ungarna skärpte sig. “

”Man måste ha tålmod med barnen.”

